

**Sedmični pregled stavova sudske prakse sudova najviše instance u Bosni i Hercegovini¹
od 01. januara do 31. marta 2024. godine**

➤ **Građansko materijalno pravo**

Oblast	Deskriptor(i)	Stav sudske prakse	Broj predmeta
STVARNO PRAVO			
Pravo vlasništva	Pripaci stvari	Kada je tuženi, koristeći poslovni prostor tužitelja po ugovoru o zakupu, izvršio spajanje tog poslovnog prostora sa garažom i šupom koju je adaptirao i koristio u istoj namjeni kao dio ugostiteljskog objekta, proizilazi da je tuženi stvorio pravni odnos pripatka te stvari sa glavnom stvari, a time i dao pravo tužitelju da na tom pripatku ostvari prava koja ima na glavnoj stvari, tj. pravo vlasništva, a time i predaju u posjed. Garaža i šupa po čl. 6. Zakona o stvarnim pravima, kada nisu izgrađene po pravilima za građenje (urbanistička saglasnost i odobrenje za građenje), imaju položaj pokretne stvari pa se njihovom adaptacijom ne mijenja taj pravni položaj.	Vrhovni sud Federacije BiH 17 O P 099783 23 Rev
Predmet prava svojine	Nepokretnosti	Nepokretnost upisana u javnim evidencijama kao državna, odnosno društvena svojina s pravom korištenja, upravljanja ili raspolaganja u korist zadruge, nakon stupanja na snagu ovog zakona, upisaće se kao svojina jedinica lokalne samouprave na čijoj teritoriji se nepokretnost nalazi.	Vrhovni sud Republike Srpske 59 O Ps 036904 23 Rev
	Faktička eksproprijacija	Da bi tužitelj imao pravo na naknadu u slučaju eksproprijacije u skladu sa članom 12. stav 1. ZE, uslov je da bude vlasnik nepokretnosti koje su ekspropisane, a ispunjenje toga uslova je neophodno i za ostvarenje prava na naknadu u slučaju faktičke eksproprijacije nekretnina.	Vrhovni sud Republike Srpske 57 O Ps 132445 23 Rev
Sticanje vlasništva na osnovu zakona	Dosjelost	Okolnost da dosjedatelj nije prodavcu isplatio ostatak kupoprodajne cijene ne čini sama po sebi njegov posjed nesavjesnim.	Vrhovni sud Federacije BiH 58 O P 189456 23 Rev

¹ Presude navedene u dokumentu možete naći na Portalu sudske prakse (E-sentenca) koji je dostupan na linku <https://sudskapraksa.pravosudje.ba/>. Portalu takođe možete pristupiti i preko internet stranica sudova najviše instance u Bosni i Hercegovini, odnosno internet stranice Visokog sudskog i tužilačkog vijeća Bosne i Hercegovine.

Prestanak prava vlasništva	Eksproprijacija	Zahtjev za vraćanje plaćene naknade u slučaju deeksproprijacije nekretnina zastarijeva u opštem petogodišnjem zastarnom roku.	Vrhovni sud Federacije BiH 51 O P 195627 24 Rev
Vlasništvo	Pretvorba društvenog vlasništva	Po Zakonu o uknjiženju nekretnina u društvenoj svojini iz 1977 godine uknjiženje na društvenoj svojini se moglo izvršiti na osnovu ovjerenog ugovora, pravosnažne sudske odluke ili odluke nadležnog organa, ili jednostrane ovjerene izjave kojom se vlasnik odriče prava svojine u korist društvene zajednice (čl. 3 i čl.4 st.1. Zakona). Tek ako se iz takvog akta ne može utvrditi ko je nosilac prava raspolaganja, na prijedlog općine, propisano je da će se općina uknjižiti kao nosilac prava raspolaganja i to ona na čijem se području nalazi ta nekretnina.	Vrhovni sud Federacije BiH 41 O P 089936 23 Rev
	Javna dobra, opća dobra, dobra od općeg interesa	Postupak, način i uslovi redovnog raspolaganja odnosno prodaje i zakupa pokretnih i nepokretnih stvari u vlasništvu Distrikta uređen je Pravilnikom o postupku redovnog raspolaganja javnom imovinom Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, gdje je u članu 5. stav (1) tačka r), u pogledu elemenata koje javni konkurs sadrži, sadržana klauzula da Distrikt zadržava pravo da u bilo kojem dijelu postupka poslije objavljivanja javnog konkursa može odustati od prodaje ili zakupa, tj. poništiti javni konkurs bez obrazloženja. Iz navedenog slijedi da Brčko distrikt Bosne i Hercegovine ima pravo odustati od predmetne prodaje ili zakupa „u bilo kom dijelu postupka“, a što se ima tumačiti sve do momenta zaključenja ugovora o prodaji ili zakupa kojim se suštinski stvarno raspolaze javnom imovinom.	Apelacioni sud Brčko distrikta BiH 96 O P 143076 23 Gž 2
	Etažno vlasništvo	Odluke koje se odnose na redovno upravljanje zgradom, pa tako i izbor ličnosti osobe kojoj se upravljanje povjerava, donose se većinom glasova koji se računaju saglasnošću suvlasnika čiji dijelovi čine više od jedne polovine, dakle po površini stambenog prostora. Drugim riječima, za donošenje natpolovične odluke potrebni su glasovi vlasnika sa više od polovine vrijednosti svih posebnih dijelova nekretnine u kvadratnim metrima, a ne po broju stanara/etažnih vlasnika.	Apelacioni sud Brčko distrikta BiH 96 O Mal 131784 23 Gž
Vlasništvo Stvarno pravo	Javna dobra, opća dobra, dobra od općeg interesa Pravo građenja	S obzirom da se prijenos prava raspolaganja na nekretninama mora vršiti u pismenom obliku, a kako nedostatak pismene forme zaključenog ugovora o prodaji prava građenja na nekretnini nema pravno djejtvo, predmetna prodaja bi bila završena jedino u momentu sastavljanja i potpisivanja ugovora o prodaji prava građenja, u pismenoj formi, a pogrešan je zaključak da je prodaja završena jer je „izabran najpovoljniji ponuđač“.	Apelacioni sud Brčko distrikta BiH 96 O P 143076 23 Gž 2

Suvlasništvo	Suvlasništvo	Suvlasnik koji bez saglasnosti, odnosno pravnog osnova, koristi suvlasnički dio drugog suvlasnika dužan je da plati naknadu, odnosno korištenje, ukoliko se s obzirom na okolnosti slučaja ne može smatrati savjesnim posjednikom.	Vrhovni sud Federacije BiH 65 O P 047557 23 Rev 2
Založno pravo	Hipoteka	Pristanak fizičkog lica kao vlasnika nekretnine za konstituisanje i uknjižbu hipoteke nije od značaja kada se radi o zakonskom založnom pravu (zakonskoj hipoteci) u korist Porezne uprave na svu imovinu i imovinska prava poreznog obveznika (osim imovine koja je izuzeta članom 43. stav 5. Zakona o Poreznoj upravi).	Vrhovni sud Federacije BiH 56 O P 057641 22 Rev
Predmet prava vlasništva	Poljoprivredno zemljište, šume, građevinsko zemljište	Grad, kao pravni sljednik općine koja je u teretnom listu zemljišnoknjižnog uložka upisana kao nosilac prava korištenja na neizgrađenom građevinskom zemljištu, koje je u vlasničkom listu upisano kao državno vlasništvo, pasivno je legitimisan u sporu radi utvrđivanja prava vlasništva na tom građevinskom zemljištu.	Vrhovni sud Federacije BiH 58 O P 201447 23 Rev
OBLIGACIONO PRAVO			
Prestanak obaveze	Zastarjelost	Kada je pred sudom odlukom odlučeno samo o nezakonitosti odluke o otkazu ugovora o radu, prijedlogom za izvršenje te odluke radi vraćanja na posao ne prekida se zastara zahtjeva za naknadu plaća za period od nezakonitog otkaza do pravosnažnosti te sudske odluke, jer za te naknade plaća tužiteljica ne posjeduje izvršni naslov. Tužiteljica blagovremeno podnesenim prijedlogom za izvršenje očuvala je samo prava, da od pravosnažnosti te odluke pa dok ponovno ne bude vraćena na postao, potražuje naknade plaća za ubuduće.	Vrhovni sud Federacije BiH 58 O Rs 217441 23 Rev
		Ukoliko sud usvoji prigovor zastarjelosti potraživanja, presudom odbija tužbeni zahtjev.	Vrhovni sud Republike Srpske 71 O P 300520 23 Rev
		Tužba za utvrđenje da je zbog zastare prestalo pravo prinudnim putem ostvariti određeno potraživanje je dozvoljena kada tužilac ima pravni interes za podnošenje konkretne tužbe.	Apelacioni sud Brčko distrikta BiH 96 O Mal 142517 23 Gž

Prestanak obaveze	Zastarjelost	Kada tužitelj u smislu člana 49. stav 2. Zakona o preuzimanju akcionarskih društava, kao akcionar emitent zahtjeva putem nadležnog suda obavezno zaključivanje ugovora o prodaji akcija, na obavezu tuženog za zaključenje ugovora o kupovini akcija primjenjuje se zastarni rok propisan za potraživanja utvrđena pravosnažnom sudskom odlukom ili odlukom drugog nadležnog organa, koji teče od dana pravosnažnosti relevantne odluke Komisije za hartije od vrijednosti.	Vrhovni sud Republike Srpske 57 O Ps 137145 23 Rev
		Vođenje krivičnog postupka protiv radnika tuženog poslodavca ne dovodi do prekida zastarijevanja zahtjeva trećeg lica za naknadu štete prema poslodavcu.	Vrhovni sud Federacije BiH 65 O P 233771 24 Rev 2
	Ispunjenje	Zaključenjem ugovora o ispunjenju duga, kojim su se stranke sporazumjele koliko iznosi potraživanje tužitelja prema tuženom i o načinu izmirenja, je nastao novi obligaciono pravni odnos između stranaka, po kojem je tuženi u obavezi isplate, pa se zastarni rokovi imaju računati od dospelosti obaveze po tom ugovoru, bez obzira iz kojeg pravnog odnosa i kada je nastalo ranije potraživanje.	Vrhovni sud Republike Srpske 57 O Ps 133622 23 Rev
Obligacioni odnosi	Sticanje bez osnova	Zahtjev za vraćanje plaćene naknade u slučaju deeksprijacije nekretnina zastarijeva u opštem petogodišnjem zastarnom roku.	Vrhovni sud Federacije BiH 51 O P 195627 24 Rev
Prestanak obaveze Ugovori	Ispunjenje Ugovor u korist trećeg lica	Ugovarač (stipulant) koji je ugovorio u svoje ime potraživanje u korist trećeg (korisnika) ima pravo zahtijevati od dužnika (promitenta) ispunjenje obaveze prema trećem kako je ugovoreno, ali nije ovlašten zahtijevati da dužnik ispuni obavezu lično njemu.	Vrhovni sud Federacije BiH 65 O Ps 661908 23 Rev
Ugovori	Ugovor u korist trećeg lica	Obećanje učinjeno drugom da će treći ispuniti ugovornu obavezu, koju prema drugom ima njegov saugovarač, trećeg ne obavezuje, pa drugi kome je obećanje učinjeno ne može osnovano zahtijevati od trećeg lica da ispuni radnju koja predstavlja radnju ispunjenja saugovarača iz ugovora.	Vrhovni sud Federacije BiH 65 O Ps 764648 23 Rev
Ugovori osiguranje	Osiguranje lica	Dopuštena je kumulacija naknade nematerijalne štete i osigurane svote zbog povrede na radu, kada ugovorom o kolektivnom kombinovanom osiguranju radnika nije ugovoreno osiguranje od nesretnog slučaja kao osiguranje od odgovornosti, pa se primljena osigurana suma ne odbija tužitelju od utvrđenog iznosa naknade nematerijalne štete.	Vrhovni sud Federacije BiH 42 O Rs 057316 23 Rev

Osiguranje	Žaštitni fond	Oštećeni ima pravo u parničnom postupku zahtijevati naknadu štete od Zaštitnog fonda pod uslvima daje svoje potraživanje prijavio u likvidacionom postupku, da mu je to potraživanje priznato od strane likvidacionog upravnika ili pravomoćno utvrđeno u parničnom postupku protiv likvidacionog dužnika te ako je u parničnom postupku dokazao da to potraživanje ne može namiriti u likvidacionom postupku.	Vrhovni sud Federacije BiH 32 0 Mals 329853 23 Rev
Osiguranje	Regresni zahtjev	Potraživanja osiguravača iz ugovora o osiguranju zastarijevaju u roku od tri godine, s tim da se, početak toka ovog roka, u slučaju kada se radi o regresnom potraživanju osiguravača iz ugovora o osiguranju od autoodgovornosti prema osiguraniku u situaciji kada je osiguravač trećem licu (oštećenom) nadoknadio prouzrokovanu štetu za koju je odgovoran osiguranik, računa od momenta kada je osiguravač obeštetio oštećenog.	Apelacioni sud Brčko distrikta BiH 96 0 Mal 130174 23 Gž
Ugovori	Ugovor o građenju	Lice koje vrši dužnost nadzornog organa, kao predstavnik naručioca, nije ovlašteno da u ime naručioca radova mijenja odredbe ugovora o obimu radova i cijeni.	Vrhovni sud Republike Srpske 71 0 P 115500 23 Rev
Ugovori	Ugovor o kreditu	U pogledu redosljeda namirenja duga iz ugovora o kreditu, koji je obezbjeđen različitim sredstvima obezbjeđenja, povjerilac je ovlašten da bira efikasniji način naplate, a samo kod supsidijarnog jemstva za naplatu duga se mora prvo obratiti glavnom dužniku.	Vrhovni sud Republike Srpske 71 0 P 200814 23 Rev
Odgovornost za štetu	Objektivna odgovornost za štetu	Utvrđenje nižestepenih sudova, da je tuženi kao nosilac opasne djelatnosti dokazao pretežnu odgovornost tužitelja kao oštećene strane u nastanku štete zbog dugotrajnog neodržavanja građevinskog objekta, nije davalo osnova da se u cijelosti odbije tužbeni zahtjev za naknadu plaćenih troškova rušenja, već je trebalo utvrditi konkretan doprinos tužitelja i omjer podijeljene odgovornosti i dosuditi srazmjerno smanjenu naknadu štete.	Vrhovni sud Federacije BiH 32 0 Ps 255451 23 Rev
		Određene stvari, s obzirom na položaj, način upotrebe ili osobine, mogu predstavljati povećanu opasnost štete za okolinu, a kao kriterij za određivanje postojanja povećane opasnosti uzimaju se karakteristike stvari, položaj, djelovanje, priroda i svojstva stvari, od kojih zavisi da li neka stvar krije u sebi neku opasnost po ljude i imovinu. Zbog toga, boca Coca Cole, bilo prazna ili puna, pod određenim uslovima, može predstavljati opasnu stvar, s obzirom na njena svojstva - materijal od koje je napravljena, težinu, kao i način upotrebe (bicanjem), a svakako je od značaja i vrsta povrijeđenog dobra (lice odnosno glava), pa je u predmetnom slučaju, šteta prvotužitelju nastala usljed opasne stvari.	Vrhovni sud Federacije BiH 58 0 P 213263 23 Rev

Odgovornost za štetu	Odgovornost za štetu	Posjednik zemljišta ne može od korisnika brane, koja je ispravno funkcionisala, tražiti naknadu štete zbog plavljenja zemljišta ako je korisnik brane manipulirao istom u skladu sa pravilima za slučaj enormnih padavina, odnosno u uslovima koje ne može kontrolisati ni izbjeći, postupajući pri tome u granicama ovlaštenja i obaveza propisanih vodnom dozvolom.	Vrhovni sud Federacije BiH 68 O P 068559 23 Rev
	Subjektivna odgovornost za štetu	Notar, kao profesionalno lice i nosilac javnog ovlaštenja je dužan poznavati zakonske propise, pa treba i mora znati da je njegova dužnost da provjeri zakonitost zahtjeva stranke. Zbog toga nepostupanje notara u skladu sa odredbama Zakona o notarima koje se odnose na čuvanje, predaju i vraćanje gotovog novca i vrijednosnih papira, predstavlja povredu službene dužnosti notara iz člana 120. st.1. tč. 1. i 2. Zakona o notarima. Profesionalna odgovornost notara je subjektivna odgovornost i notar odgovara za štetu samo ako je skrivljeno povrijedio neko od pravila struke i profesionalne etike. Kao objektivni standard pažnje, uzima se pažnja koja se može očekivati od iskusnog i savjesnog notara, dakle povećana pažnja ili tkz. pažnja dobrog stručnjaka (član 18. stav 2. Zakona o obligacionim odnosima).	Vrhovni sud Federacije BiH 65 O P 654153 23 Rev
Naknada materijalne štete	Podijeljena odgovornost	Utvrđenje nižestepениh sudova, da je tuženi kao nosilac opasne djelatnosti dokazao pretežnu odgovornost tužitelja kao oštećene strane u nastanku štete zbog dugotrajnog neodržavanja građevinskog objekta, nije davalo osnova da se u cijelosti odbije tužbeni zahtjev za naknadu plaćenih troškova rušenja, već je trebalo utvrditi konkretan doprinos tužitelja i omjer podijeljene odgovornosti i dosuditi srazmjerno smanjenu naknadu štete.	Vrhovni sud Federacije BiH 32 O Ps 255451 23 Rev
	Izmakla korist	Nemogućnost pravnog lica koje obavlja djelatnost trgovine da u periodu od osam godina raspolaže svojim novčanim sredstvima zbog neosnovane naplate javnih prihoda, predstavlja okolnost koja bitno ometa njegov finansijski položaj, jer je nedostatak novčanih sredstava mogao biti od uticaja na iznos dobitka koji je pravno lice u tom periodu, prema redovnom toku stvari ili posebnim okolnostima, moglo ostvariti od obavljanja djelatnosti.	Vrhovni sud Federacije BiH 17 O Ps 022358 24 Rev 4
		Pravomoćno rješenje kojim je utvrđeno smetanje posjeda, samo po sebi ne može biti osnov za naknadu štete na ime izgubljene dobiti. Zato je u parnici za naknadu štete potrebno prethodno raspraviti pitanje prava na posjed, pravni osnov posjeda, savjesnost posjeda, pa tek onda u zavisnosti od dokazanosti ovih činjenica odlučiti o zahtjevu za naknadu štete.	Vrhovni sud Federacije BiH 32 O Ps 336747 23 Rev

Naknada materijalne štete	Naknada materijalne štete	Nije ostvaren osnov za naknadu štete zbog nezakonitog i nepravilnog rada ukoliko su organi Bosne i Hercegovine sve radnje iz svoje nadležnosti preduzeli na zakonom propisan način i zakonom propisanim rokovima.	Sud Bosne i Hercegovine S1 3 P 041051 23 Rev
	Izmakla korist	Tužitelj koji se bavi registrovanom prevozničkom djelatnošću i ima odobrenje za prevoz putnika na određenoj relaciji, ima pravo na naknadu štete na ime izgubljene zarade za vrijeme koje je bilo neophodno radi otklanjanja nastale štete na autobusu, bez obaveze dokazivanja da je u tom periodu iznajmio drugo vozilo. Obim štete se utvrđuje tako što se putem vještačenja utvrdi prosječna dnevna zarada na određenoj liniji ostvarivana upotrebom oštećenog vozila u posljednja tri mjeseca prije štetnog događaja, te tako utvrđeni iznos dnevne zarade, uz uračunavanje ušteda koje su ostvarene zbog nekorištenja vozila, pomnoži sa brojem dana za koliko je oštećeno vozilo bilo na popravci.	Vrhovni sud Republike Srpske 57 0 Ps 135803 23 Rev
Raskid ugovora	Raskid ugovora	U slučaju kada su braćni partneri kao primaoci izdržavanja zaključili ugovor o doživotnom izdržavanju pa tokom trajanja ugovora jedan od braćnih partnera umre, nadživjeli braćni partner je ovlašten zahtijevati raskid ugovora u cijelosti jer se radi o jedinstvenom pravnom poslu u kojem je obaveza izdržavanja ugovorena kao jedinstvena i nedjeljiva u odnosu na oba primaoca izdržavanja.	Vrhovni sud Federacije BiH 41 0 P 080924 23 Rev
ZAŠTITA OD KLEVETE	Naknada nematerijalne štete zbog klevete	Sekretar Federalnog ministarstva rada i socijalne politike je javni službenik, a imajući u vidu djelokrug rada navedenog ministarstva i nadležnosti sekretara ministarstva, razumno je zaključiti da je tužitelj vršio značajan uticaj na pitanja od javnog interesa. Kako se sporni prilog bavi pitanjem od javnog interesa (nepotizam pri zapošljavanju u javnim službama), a tužitelj je osoba koja svojim statusom (kao sekretar ministarstva i član Upravnog odbora fonda) utiče na pitanja od javnog interesa, to se odgovornost za klevetu u konkretnom slučaju ograničava na namjeru neistinog izražavanja ili nepažnju zbog koje su iznesene ili pronesene neistinite činjenice.	Vrhovni sud Federacije BiH 65 0 P 560612 23 Rev
Naknada nematerijalne štete	Zbog tjelesnih povreda	Kada je vozilo, koje je učestvovalo u saobraćajnoj nezgodi u kojoj je oštećena zadobila povrede, braćna stečevina oštećene i njenog supruga koji je upravljao vozilom, onda oštećena nema svojstvo trećeg lica odnosno nije aktivno legitimisana za podnošenje tužbe, kako bi ostvarila pravo na naknadu štete po osnovu autoodgovornosti kao saputnik u vozilu.	Apelacioni sud Brčko distrikta BiH 96 0 P 129572 23 Gž

Naknada nematerijalne štete	Zbog smrti ili teškog invaliditeta bliske osobe	Unuku pripada naknada za duševne bolove zbog smrti nane/bake, kada ona, zbog odsutnosti i nebrige roditelja, potpuno zamjenjuje roditelje u brizi, odgoju, izdržavanju i pružanju svakog drugog vida pomoći unuku, živeći s njim u zajedničkom domaćinstvu tokom 26 godina.	Vrhovni sud Federacije BiH 32 0 P 339074 23 Rev
	Umanjenje životne aktivnosti	U slučaju kad se oštećenom znatno pogorša zdravstveno stanje nakon što je o njegovom zahtjevu za umanjenje životne aktivnosti već pravomoćno odlučeno, ne radi se o presuđenoj stvari, jer novi zahtjev ne obuhvata naknadu za ono stanje za koje je oštećeni ostvario naknadu, već samo razliku između ranijeg i sadašnjeg stanja.	Vrhovni sud Federacije BiH 63 0 P 038440 23 Rev
Kamate	Zakonske zatezne kamate	Pravo da zahtijeva zakonske zatezne kamate na troškove spora, parničnoj stranci ne pripada tek u izvršnom postupku jer je ovlaštena da ovaj zahtjev postavi u parničnom postupku.	Sud Bosne i Hercegovine S1 3 P 036376 23 Gž 2
Promjena povjerioca ili dužnika	Pristupanje dugu	Okolnost da je Skupština drugotuženog kantona donijela odluku o izmjenama i dopunama budžeta i u budžet uvrstila i određen novčani iznos za troškove obezbjeđenja imovine prvotužene, sama po sebi, nema pravni značaj pristupanje dugu kojeg prvotužena ima prema tužitelju po osnovu ugovora o vršenju usluga fizičke zaštite imovine prvotužene, ukoliko drugotuženi kanton navedenu odluku nije donio u namjeri da ispuni dug kojeg prvotužena ima prema tužitelju, već u namjeri da ispuni obavezu naknade troškova istražnog postupka, od koje namjere je odustao kada je od strane svojih organa upozoren da takva obaveza ne postoji jer nije uspostavljena od strane nadležnog suda.	Vrhovni sud Federacije BiH 65 0 Ps 764648 23 Rev
Ugovori	Ništav ugovor	Opravdan pravni interes tužitelja za isticanje ništavosti postoji ukoliko su njegova prava oštećena zaključenjem ništavog ugovora, odnosno ukoliko bi njegova pravna pozicija spram predmeta ugovora bila povoljnija za slučaj utvrđenja ništavosti ugovora.	Vrhovni sud Federacije BiH 32 0 Ps 311167 23 Rev
		Vraćanje troškova specijalizacije u dvostrukom iznosu kako je to ugovoreno u ugovoru o specijalizaciji imalo se raspraviti primjenom odredbi člana 103. i 141. ZOO budući da je tuženi u tom pravcu isticao kako se radi o ugovoru koji je protivan moralu društva, kao i o zelenaškom ugovoru, a ne primjenom odredbe člana 139. ZOO jer tuženi tokom postupka nije isticao bilo kakve razloge pobojnosti ugovora o specijalizaciji niti je protivtužbeni zahtjev postavljen u tom pravcu.	Vrhovni sud Federacije BiH 17 0 P 093992 22 Rev

Ugovori	Posredovanje	Faktura je isprava koju predavalac ili isporučitelj stvari ili pružalac usluga izdaje primatelju robe ili usluge, specificirajući u njoj kvantitet i kvalitet predate ili isporučene stvari ili pružene usluge. Izdavanje fakture nije uslov nastanka obaveze iz ugovora, ukoliko suprotno nije izričito ugovoreno, niti propust izdavanja fakture nakon obavljene usluge, sam po sebi, predstavlja dokaz da ugovorena usluga nije izvršena.	Vrhovni sud Federacije BiH 51 0 Ps 191500 23 Rev
		Okolnost da je posrednik eventualno propustio uredno voditi posrednički dnevnik nije od uticaja na pravo posrednika na posredničku naknadu.	Vrhovni sud Federacije BiH 51 0 Ps 191500 23 Rev
Dejstva obaveza	Pobijanje dužnikovih pravnih radnji	Tvrdnja tuženog u odgovoru na tužbu, kojom tužitelj traži utvrđenje da je u stečajnom postupku osnovano njegovo potraživanje, da su nezakoniti ugovori o zajmu kojeg je tužitelj kao većinski akcionar zaključio sa tuženim prije otvaranja stečajnog postupka, predstavlja prigovor kojim se pobija pravna radnja stečajnog dužnika istaknut u smislu člana 139. stav 4. Zakona o stečaju, koju je dužan da dokaže tuženi.	Vrhovni sud Republike Srpske 67 0 Ps 002384 23 Rev
Građansko materijalno pravo	Upis u zemljišne knjige	U situaciji kada je osnov za brisanje zabilježbi spora pravosnažno rješenje suda o odbacivanju tužbe kao nedozvoljene, neosnovanim se pokazuju tvrdnje iznesene u žalbi da je u toku postupak po apelaciji protiv navedenog rješenja pred Ustavnim sudom BiH.	Apelacioni sud Brčko distrikta BiH 97 0 Dn 002614 23 Gž
NASLJEDNO PRAVO			
Nasljednopravni ugovori	Ugovor o doživotnom izdržavanju	o U slučaju kada su bračni partneri kao primaoci izdržavanja zaključili ugovor o doživotnom izdržavanju pa tokom trajanja ugovora jedan od bračnih partnera umre, nadživjeli bračni partner je ovlašten zahtijevati raskid ugovora u cijelosti jer se radi o jedinstvenom pravnom poslu u kojem je obaveza izdržavanja ugovorena kao jedinstvena i nedjeljiva u odnosu na oba primaoca izdržavanja.	Vrhovni sud Federacije BiH 41 0 P 080924 23 Rev
PORODIČNO PRAVO			
Imovinski odnosi	Imovinski odnosi bračnih partnera	Pod bračnom imovinom podrazumijeva se imovina stečena u toku trajanja bračne zajednice (a ne braka), zbog čega samo trajanje braka nije od uticaja za sticanje imovine (koja bi se mogla smatrati bračnom stečevinom) već je za bračnu stečevinu odlučno postojanje bračne zajednice.	Vrhovni sud Federacije BiH 17 0 P 096393 23 Rev

Imovinski Odnosi	Imovinski odnosi bračnih partnera	Kako tužiteljica, po faktičkom raskidu bračne zajednice sa bračnim drugom nije razgovarala o podjeli imovine, niti je preduzela bilo koju pravnu radnju u svrhu zaštite svog pripadajućeg dijela, odnosno potpuno se pasivno odnosila prema svom pravu dugi niz godina, iako je s obzirom da je sva imovina bila upisana na njenog supruga, morala biti svjesna mogućnosti raspolaganja, te kako je njen suprug raspolagao samo dijelom koji mu po zakonu pripada, ima se uzeti da je ista dala prećutnu saglasnost na sporno raspolaganje.	Vrhovni sud Republike Srpske 95 0 P 046704 23 Rev 2
RADNO PRAVO			
Radno pravo	Primjena Zakona o radu u institucijama BiH	Pravo na sudsku zaštitu za poništenje odluka disciplinskih organa ostvaruje se u rokovima propisanim Pravilnikom o disciplinskoj odgovornosti.	Sud Bosne i Hercegovine S1 3 P 040409 22 Gž
		Obilježje povrede službene dužnosti zloupotrebe bolovanja ne predstavlja samo izdejstvovanje bolovanja iz nepostojećih razloga, nego i svaku radnju zaposlenog kojom se to pravo koristi suprotno razlozima zbog kojih je ustanovljeno.	Sud Bosne i Hercegovine S1 3 P 040409 22 Gž
Prestanak radnog odnosa	Poslovno uvjetovani otkaz ugovora o radu	U smislu člana 102. Zakona o radu F BiH tuženi kao poslodavac, ima zakonsku obavezu dokazivanja postojanja opravdanih razloga za poslovno uvjetovani otkaz iz čl. 96. stav 1. tač. a. i b., ovog zakona, međutim takva obaveza nije propisana kada je u pitanju stav. 2. navedene odredbe. U tumačenju stava 2. ove odredbe koja reguliše da poslodavac može otkazati ugovor o radu u slučajevima iz stava 1. ovog člana, ako se ne može osnovano očekivati od poslodavca da zaposli radnika na druge poslove ili da ga prekvalifikuje i dokvalifikuje za rad na drugim poslovima, prvenstveno je na tužitelju obaveza da ukaže na kojem je konkretnom radnom mjestu njega tuženi mogao zaposliti (ili ga obrazovati), a tek tada bi se tuženi kao poslodavac bio dužan očitovati je li ga mogao zaposliti na navedenom radnom mjestu ili ga obrazovati za određeno radno mjesto.	Vrhovni sud Federacije BiH 58 0 Rs 198090 22 Rev
Prestanak radnog odnosa	Prestanak radnog odnosa	Nije isključena mogućnost otkazivanja ugovora o radu zaposleniku dok je na bolovanju, međutim, zaposleniku koji je pretrpio povredu na radu ili obolio od profesionalne bolesti, poslodavac ne može otkazati ugovor o radu dok traje privremena spriječenost za rad.	Vrhovni sud Federacije BiH 65 0 Rs 552399 23 Rev

PRIVREDNO PRAVO			
Privredno pravo	Stečaj	Finansijska konsolidacija je postupak postizanja likvidnosti i solventnosti određenih privrednih društava nastalih u odnosu na određena dugovanja, u koja spadaju i dugovanja društva prema zaposlenicima, pa se za taj period na osnovu tih dugovanja ne može pokrenuti stečajni postupak nad imovinom društva kao dužnika do isteka roka po Odluci o finansijskoj konsolidaciji, jer zaposlenik kao vjerovnik za taj period ne može dokazati pravni interes iz čl. 4 st.1. Zakona o stečajnom postupku za provođenje stečajnog postupka nad imovinom dužnika.	Vrhovni sud Federacije BiH 65 0 P 730796 23 Rev
	Stečajna masa	Povjerilac, čije je potraživanje prema stečajnom dužniku nastalo utvrđivanjem ništavosti pravnog posla u parničnom postupku nakon otvaranja stečajnog postupka, je povjerilac stečajne mase a ne stečajni povjerilac, pa za utvrđivanje u parničnom postupku da postoji njegovo potraživanje prema stečajnom dužniku ne postoji obaveza prethodnog prijavljivanja tog potraživanja prilikom otvaranja stečajnog postupka.	Vrhovni sud Federacije BiH 43 0 Ps 143210 23 Rev 2
ZAŠTITA OD DISKRIMINACIJE			
Zaštita od diskriminacije	Zabrana diskriminacije	Nema diskriminacije ako je pravo prestalo na osnovu donesene nove zakonske odredbe za koju je odlukom Ustavnog suda BiH utvrđeno da nije diskriminatorna.	Vrhovni sud Federacije BiH 65 0 P 824337 23 Rev
		U okviru općih uvjeta za zasnivanje radnog odnosa poslodavac ima pravo utvrditi i posebne uvjete za zasnivanje radnog odnosa za obavljanje poslova pojedinog radnog mjesta u smislu člana 118. stav 1. Zakona o radu i može predvidjeti i pribavljanje ljekarskog uvjerenja kojim se dokazuje odgovarajuća zdravstvena sposobnost za rad. Odredba čl. 58. ovog zakona upravo omogućava poslodavcu da radnika uputi na ljekarski pregled temeljem standarda u oblasti zaštite sigurnosti i zdravlja na radu ukoliko postoji sumnja da se zdravstveno stanje radnika odražava na izvršavanje poslova radnog mjesta, a naročito ukoliko se radi o radnim mjestima sa povećanim rizikom, a to su sigurno radna mjesta u jami rudnika.	Vrhovni sud Federacije BiH 36 0 Rs 057815 23 Rev
	Teret dokazivanja	Radnik je u postupku radi zaštite od mobinga dužan dokazati sa stepenom pretežne vjerovatnoće ponavljanje radnji koje imaju ponižavajući efekat na njega, nakon čega teret dokazivanja prelazi na tuženu stranu, koja je sa stepenom sigurnosti dužna uvjeriti sud da mobinga nema, odnosno da radnje ili mjere koje su označene kao mobing nisu poduzete, odnosno da su se kretale u okviru zakonskih ovlaštenja.	Vrhovni sud Federacije BiH 56 0 Rs 066224 23 Rev

Oblici diskriminacije	Posredna diskriminacija	Posredna diskriminacija postoji kada je nejednako postupanje tuženog zasnovano na kriteriju iz Posebne doktrine koja je sastavni dio Odluke o listi lijekova po kojoj ZZD vrši sufinansiranje, po kojem kriteriju se određeni lijek sufinasira samo za lica do 75 godina života.	Vrhovni sud Federacije BiH 68 0 P 073699 23 Rev
Zaštita od diskriminacije	Uporedna grupa Primjena Zakona o radu u institucijama BiH	Do nejednakog postupanja u ostvarivanju prava iz rada zaposlenika dolazi ukoliko su zaposlenici koji rade u istom kabinetu na poslovima iste složenosti i obima, razvrstani u različit platni razred i imaju drugačiji koeficijent za obračun plaće samo na osnovu činjenice da su raspoređeni na rad kod drugih imenovanih lica.	Sud Bosne i Hercegovine S1 3 P 041596 22 Gž

➤ **Građansko procesno pravo**

Oblast	Deskriptor(i)	Stav sudske prakse	Broj predmeta
PARNIČNI POSTUPAK			
Povreda odredaba parničnog postupka	Apsolutno bitne povrede	Kada je sud odbacio protivtužbu, jer je našao da se o njoj ne može raspravljati u parnici koja se vodi po tužbi iz razloga što tužbeni zahtjev iz protivtužbe nije u vezi sa tužbenim zahtjevom, umjesto da je u takvoj situaciji po protivtužbi postupio kao po samostalnoj tužbi, počinio je povredu odredaba parničnog postupka koja je bila od uticaja na njenu pravilnost i zakonitost.	Vrhovni sud Republike Srpske 79 0 Rs 004560 23 Rev
Prvostepeni postupak	Teret dokazivanja	Sud ne može činjeničnu neizvjesnost prevladati primjenom pravila o teretu dokazivanja ukoliko je ta činjenična neizvjesnost posljedica njegove pasivnosti i propusta da u skladu sa zakonskim ovlaštenjima razjasni nejasne činjenične navode stranaka i svjedoka, ostajući pri tome u okviru navoda koje su stranke istakle u postupku i u okviru okolnosti na koje su predloženi i izvedeni dokazi saslušanjem stranaka i svjedoka.	Vrhovni sud Federacije BiH 65 0 P 593525 23 Rev

Nadležnost suda	Delegacija	Okolnost da je tužena u stalnom radnom odnosu u kantonalnom sudu, zaposlena na radnom mjestu psihologa pri odjelu za podršku svjedocima, nije opravdan razlog za delegaciju drugog kantonalnog suda.	Vrhovni sud Federacije BiH 17 O MaI 119267 23 R
	Stvarna nadležnost	Državni službenik svoja potraživanja prema organu uprave koji ga je postavio na određeno radno mjesto može ostvariti pred sudom samo ukoliko su mu prava utvrđena odlukom nadležnog rukovodioca tog organa, pa ako mu na osnovu tog rješenja nisu isplaćena. Sud nije nadležan da u parničnom postupku utvrđuje prava koja imaju državni službenici čak ni kada su ta prava propisana zakonima.	Vrhovni sud Federacije BiH 64 O Rs 061517 23 Rev
		U parničnim postupcima između države i entiteta u vezi s pravom vlasništva nad nekretninama isključivo je nadležan Sud Bosne i Hercegovine, bez obzira na čijem području se nekretnina nalazi.	Sud Bosne i Hercegovine S1 3 P 043108 22 Pž
		I pored činjenice da nekretnina može biti obuhvaćena Aneksom „G“ Sporazuma o sukcesiji između država sljednica SFRJ, nadležan je redovni sud prema mjestu gdje se nekretnina nalazi, u sporu u kome je tužbeni zahtjev opredijeljen na utvrđenje prava vlasništva.	Sud Bosne i Hercegovine S1 3 P 036189 22 Gž
Vrijednost spora	Dužnost označavanja u tužbi	Stranke su prekludirane u pogledu označavanja vrijednost spora ako se tužbeni zahtjev ne odnosi na novčani iznos, jer tako označenu vrijednost spora ovlašten je mijenjati samo sud, pod uslovima propisanim odredbom člana 321. stav 3. ZPP.	Vrhovni sud Federacije BiH 53 O Rs 065901 23 Rev
Opšte odredbe	Punomoćnici	Isključena je odgovornost osiguravača u situaciji kada se ne radi o neizvjesnom i nezavisnom od volje osiguranika štetnom događaju, nego je štetni događaj posljedica nepridržavanja zakonskih propisa od strane osiguranika advokata koji je tužitelje zastupao u drugoj parnici u kojoj je utvrđeno povlačenje tužbe.	Vrhovni sud Republike Srpske 71 O P 291533 23 Rev
Opće odredbe	Zastupanje- posebna forma punomoćja	Kako nema obaveze notarske obrade ugovora o prenosu prava na nekretninama kao uslova za upis u zemljišne knjige, nego samo potpisi ugovarača na ugovoru moraju biti ovjereni od strane notara ili suda, tako i punomoć za zaključenje takvog ugovora ne treba biti notarski obrađena, nego samo potpisi ugovornih strana ovjereni od strane notara ili suda.	Vrhovni sud Federacije BiH 63 O P 038164 22 Rev

Prvostepeni postupak	Pripremno ročište	Stranka nije prekludirana u pravu da na novom pripremnom ročištu, održanom u ponovnom postupku nakon ukidanja prvostepene presude, predlaže izvođenje novih dokaza ili dopunu već izvedenih dokaza, pa tako i dopunu nalaza i mišljenja vještaka ekonomske struke.	Vrhovni sud Federacije BiH 65 O Rs 083806 23 Rev
Postupak po pravnim lijekovima	Granice ispitivanja	Prema članku 221. Zakona o parničnom postupku, drugostupanjski sud ispituje prvostupanjsku presudu u onom dijelu u kojem se pobija žalbom, u granicama razloga navedenih u žalbi. Navedeni zakonski okvir ispitivanja žalbe predstavlja kako zakonski maksimum iznad kojeg drugostupanjski sud ne može ići, tako isto i zakonski minimum ispod kojeg drugostupanjski sud ne može ići odbijanjem ispitivanja žalbenih razloga s pozivanjem na obrazloženje prvostupanjske odluke i to u situaciji gdje su žalbeni razlozi širi i drugačiji od razloga koje je dao prvostupanjski sud u obrazloženju svoje odluke.	Vrhovni sud Federacije BiH 64 O P 045296 23 Rev
Postupak po pravnim lijekovima	Rasprava pred drugostepenim vijećem Razlozi za preinačenje prvostepene presude	Drugostepeni sud, kao žalbeni sud nije ovlašten drugačije ocijeniti dokaze koje je neposredno izveo i ocijenio prvostepeni sud, bez održavanja rasprave, a posebno se to odnosi na preocjenjivanje izvedenih dokaza kojima bi se utvrdile dodatne posredno važne činjenice koje nije utvrdio prvostepeni sud.	Vrhovni sud Federacije BiH 58 O P 203579 23 Rev
Postupak po pravnim lijekovima Revizija	Zabrana preinačenja na gore Postupak po reviziji	Ako odlukom revizijskog suda, u slučaju kada je samo jedna stranka podnijela reviziju, budu ukinute obje nižestepene presude i predmet vraćen prvostepenom sudu na ponovno odlučivanje, zabrana reformacije in peius prestaje, budući da protezanje te zabrane na ponovni postupak pred prvostepenim sudom nije propisano zakonom.	Vrhovni sud Federacije BiH 65 O P 659696 23 Rev 2
Tužba	Tužba za utvrđenje	Tužba za utvrđenje da je zbog zastare prestalo pravo prinudnim putem ostvariti određeno potraživanje je dozvoljena kada tužilac ima pravni interes za podnošenje konkretne tužbe.	Apelacioni sud Brčko distrikta BiH 96 O Mal 142517 23 Gž

Prvostepeni postupak	Teret dokazivanja	<p>Pretpostavke za odštetnu odgovornost tužene dužan je dokazati tužitelj - oštećeni, a tužena nije dužna dokazivati da ne postoji uzročno-posljedična veza između štetne radnje tužene i nastale štete, jer bi to bilo dokazivanje negativne činjenice.</p>	<p>Vrhovni sud Federacije BiH 68 2 P 024432 23 Rev</p>
		<p>Radnik je u postupku radi zaštite od mobinga dužan dokazati sa stepenom pretežne vjerovatnoće ponavljanje radnji koje imaju ponižavajući efekat na njega, nakon čega teret dokazivanja prelazi na tuženu stranu, koja je sa stepenom sigurnosti dužna uvjeriti sud da mobinga nema, odnosno da radnje ili mjere koje su označene kao mobing nisu poduzete, odnosno da su se kretale u okviru zakonskih ovlaštenja.</p>	<p>Vrhovni sud Federacije BiH 56 0 Rs 066224 23 Rev</p>
Dokazi	Isprave	<p>Zapisnik o inspekcijском nadzoru je javna isprava i dokazuje istinitost onoga što se u njoj potvrđuje ili određuje, pri čemu je dopušteno dokazivati da su u javnoj ispravi neistinito utvrđene činjenice ili da je isprava nepravilno sastavljena.</p> <p>Tužitelj u postupku nije oborio pretpostavku istinitosti sadržaja zapisnika o inspekcijском nadzoru (izvođenjem dokaza vještačenjem po mjerodavnom vještaku), pa su sudovi nižeg stepena zaključak o okolnostima i uzroku nastanka štetnog događaja pravilno zasnovali na sadržaju zapisnika o inspekcijском nadzoru.</p>	<p>Vrhovni sud Federacije BiH 68 0 P 068559 23 Rev</p>
	Vještaci	<p>Akreditacija je dobrovoljni proces koji se sprovodi od strane nezavisne agencije koja ocjenjuje da li zdravstvena ustanova ispunjava određene kriterije i norme za kvalitet i bezbjednost zdravstvene zaštite. Razlika između akreditovanja i certifikacije je u tome što se akreditovanjem dokazuje kompetentnost za obavljanje određenih ispitivanja, mjerenja, certifikacije ili inspekcije, dok se certifikacijom dobija potvrda (certifikat) o usklađenosti sistema upravljanja, proizvoda ili osoba sa određenim standardom ili tehničkom specifikacijom, koja je obavezna shodno Zakonu o zdravstvenoj zaštiti Republike Srpske. Dakle, akreditacija je dobrovoljni proces i zdravstvena ustanova koja nije akreditovana može da obavlja vještačenje ako ima dozvolu za rad, adekvatnu stručnu osposobljenost i opremu za to, a u skladu sa pozitivnim propisima.</p>	<p>Apelacioni sud Brčko distrikta BiH 96 0 P 148975 23 Gž</p>
Dokazi	Vještaci	<p>Kada sud na pripremnom ročištu prihvati dokazni prijedlog da se na glavnoj raspravi izvede dokaz čitanjem nalaza i mišljenja vještaka, koji je prethodno, prije više od 20 godina, sačinjen za potrebe istog sudskog postupka, te taj nalaz bude i pročitao na glavnoj raspravi, tada sud ne može u obrazloženju svoje presude navesti da nalaz i mišljenje ne prihvata kao dokaz zbog toga što pred njim nije izveden dokaz saslušanjem navedenog vještaka, pa je na taj način onemogućeno suprotnoj strani da se na taj nalaz i mišljenje izjasni i iznese eventualne primjedbe. Vještaka koji je sačinio nalaz i mišljenje sud mora</p>	<p>Vrhovni sud Federacije BiH 51 0 P 136759 23 Rev</p>

		pozvati na glavnu raspravu, a ukoliko se utvrdi da je vještak preminuo, sud mora stranci ostaviti mogućnost da eventualno predloži novo vještačenje.	
Revizija	Postupak po reviziji	Za ostvarivanje prava na kopiranje konkursne dokumentacije koja sadrži informacije na osnovu kojih se može utvrditi identitet osobe nužno je da kontrolor dobije saglasnost od nosioca ličnih podataka prema odredbama Zakona o zaštiti ličnih podataka koji je lex specialis u odnosu na odredbe Zakona o upravnom postupku.	Sud Bosne i Hercegovine S1 3 P 040047 22 Rev
	Dozvoljenost/dopuštenost revizije	Ispunjen je uslov za izuzetno dozvoljavanje revizije kada postoji različita sudska praksa Višeg privrednog suda o određenom pravnom pitanju, jer je taj sud po članu 33 a) Zakona o sudovima RS isključivo nadležan da sudi privredne sporove tako da se u vezi sa spornim pitanjem ne može pojaviti različita odluka redovnog drugostepenog suda.	Vrhovni sud Republike Srpske 57 0 Mals 134811 23 Rev
	Revizija rješenja protiv	Rješenjem drugostepenog suda kojim je potvrđeno prvostepeno rješenje kojim se nalaže tužiteljici da plati dužnu pristojbu i kojim se odbija zahtjev tužiteljice za oslobađanje od plaćanja sudskih pristojbi postupak se pravomoćno ne završava, pa protiv takvog rješenja revizija nije dozvoljena.	Vrhovni sud Federacije BiH 63 0 P 030653 24 Rev 2
		Nije dozvoljena revizija protiv rješenja drugostepenog suda kojim se potvrđuje prvostepeno rješenje o odbijanju učešća umješaka u parnici	Vrhovni sud Federacije BiH 65 0 Ps 671710 23 Rev
		Rješenjem drugostepenog suda kojim je potvrđeno prvostepeno rješenje kojim se odbija učešće revidenta u parnici u svojstvu umješaka, postupak se pravomoćno ne završava, pa protiv takvog rješenja revizija nije dozvoljena.	Vrhovni sud Federacije BiH 28 0 I 072963 24 Rev
Suparničari	Materijalni suparničari	Kad ostali suparničari nisu prihvatili priznanje tužbenog zahtjeva, takva radnja nema učinka prema njima, niti prema suparničaru koji je tu radnju poduzeo, iz razloga što su tuženi u ovom postupku jedinstveni suparničari, te se prema njima postupak može riješiti samo na jednak način.	Vrhovni sud Federacije BiH 68 2 P 018640 22 Rev

IZVRŠNI POSTUPAK			
IZVRŠNI POSTUPAK	Izvršenje radi vraćanja radnika na posao	Gubitak prava zaposlenika da se vrati na rad zbog nezakonitog otkaza poslodavca ne nastupa zbog propusta zaposlenika da neposredno poslodavcu podnese zahtjev da ga ovaj vrati na rad, već zbog propusta zaposlenika da u prekluzivnom roku propisanom zakonom podnese sudu prijedlog za izvršenje radi vraćanja na rad	Vrhovni sud Federacije BiH 65 O Rs 083806 23 Rev
STANDARDI ZAŠTITE LJUDSKIH PRAVA-EVROPSKA KONVENCIJA O LJUDSKIM PRAVIMA I OSNOVNIM SLOBODAMA			
Član 6. Pravo na pravično suđenje	Obrazložena sudska odluka	Pravni stav izražen u ukidnom rješenju drugostepenog suda ne veže ni prvostepeni sud, a ni drugostepeni sud kada u nastavku postupka pravomoćno odlučuje u istom sporu, ali je drugostepeni sud dužan obrazložiti u svojoj odluci razloge za promjenu pravnog stava. Pozivanje drugostepenog suda na odluku revizijskog suda u drugom predmetu ne može zamijeniti obrazloženje drugostepene sudske odluke.	Vrhovni sud Federacije BiH 17 O P 055296 23 Rev

➤ **Krivično materijalno pravo**

Oblast	Deskriptor(i)	Stav sudske prakse	Naziv suda i broj predmeta
Krivično pravo – opći dio			
Kazne	Produženo krivično djelo	Nije moguće djelimično ukinuti prvostepenu presudu u odnosu na jednu od više zasebno opisanih radnji koje ulaze u sastav produženog krivičnog djela iz razloga što takvu radnju iz produženog krivičnog djela nije moguće izdvojiti bez štete za pravilno presuđenje u smislu člana 330. stav 2. ZKP FBiH, jer se radi o jednom krivičnom djelu.	Vrhovni sud Federacije BiH 09 O K 034810 23 Kž 2
Kazne	Zamjena kazne zatvora	Kada je osuđenoj osobi pravomoćnom presudom sud izrekao kaznu zatvora u trajanju od 1 (jedne) godine i 7 (sedam) mjeseci, pa joj je nakon toga Odlukom o pomilovanju pravomoćno osuđenih osoba izrečena kazna zatvora u trajanju od 1 (jedne) godine i 7 (sedam) mjeseci zamijenjena blažom kaznom zatvora u trajanju od 1 (jedne) godine, to ne znači da je osuđenoj osobi izrečena kazna zatvora od 1 (jedne) godine kako propisuje odredba člana 43a. stav 1. Krivičnog zakona Federacije BiH, pa su bez osnova žalbeni navodi da je pogrešan zaključak prvostepenog suda da nisu ispunjeni uvjeti da se udovolji zahtjevu osuđene osobe da se, nakon donošenja Odluke o pomilovanju, kazna zatvora u trajanju od godinu dana zamjeni novčanom kaznom.	Vrhovni sud Federacije BiH 63 O K 027680 23 Kžž 2

➤ Krivično procesno pravo

Oblast	Deskriptor(i)	Stav sudske prakse	Naziv suda i broj predmeta
Opće odredbe			
Pritvor	Opće odredbe o pritvoru Pritvor nakon izricanja presude	Određivanje, odnosno produženje pritvora nakon izricanja presude na kaznu zatvora, ne zahtjeva preispitivanje posebnih pritvorskih razloga iz člana 132. stav 1. ZKP BiH, budući da se uzimaju u obzir okolnosti povezane sa izvršenjem krivičnog djela, te ličnosti počinioca.	Sud Bosne i Hercegovine S1 1 K 024608 23 Krž 6
Osnovna načela Vještačenje Član 6 - pravo na pravično suđenje	Pravo na odbranu Jednakost u postupanju Zakonnost dokaza Naredba o vještačenju Javnost postupka	Odbrana, ukoliko se za to opredijeli, ima pravo prikupljati i predlagati izvođenje dokaza u fazi glavnog pretresa, što uključuje i angažovanje vještaka, za što nije potrebna naredba Suda.	Sud Bosne i Hercegovine S1 2 K 022050 21 Kž
Tok postupka			
Žalbeni osnovi	Bitna povreda – povrijeđeno pravo na odbranu	Kada je sud propustio da uzme u razmatranje prigovor odbrane o nezakonnosti dokaza iznesen tokom glavnog pretresa i da se izjasni o osnovanosti tog prigovora, iako je na dokazima na koje su se odnosili prigovori odbrane zasnovao svoju presudu, učinio je bitnu povredu odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka d) ZKP FBiH, jer je usljed toga onemogućena djelotvorna odbrana optuženog.	Vrhovni sud Federacije BiH 08 0 K 003135 23 Kž 5
Žalbeni osnovi	Bitna povreda – povrijeđeno pravo na odbranu	Nije povrijeđeno pravo optuženog da ispituje svjedoke iz člana 6. stav 3. tačka d) EKLJP, jer u toku istrage, u svojstvu osumnjičenog nije bio prisutan saslušanju svjedoka od strane tužitelja i tako nije mogao ni ispitati tog svjedoka, iz razloga što se ovo pravo temelji na načelu da se prije donošenja presude, svi dokazi u pravilu moraju iznijeti na	Vrhovni sud Federacije BiH 09 0 K 041151 22 Kž 3

		glavnom pretresu u prisustvu optuženog, kako bi ih on mogao osporavati, tako da se u pravilu optuženom mora omogućiti primjerena i stvarna mogućnost osporavanja i ispitivanja svjedoka protiv njega, bilo u vrijeme kada svjedok daje svoju izjavu ili u kasnijem stadiju postupka, što je u konkretnom slučaju optuženom omogućeno na glavnom pretresu u skladu sa članovima 274. stav 1. i 277. ZKP FBiH.	
Žalbeni osnovi	Bitna povreda – sud svojom presudom nije potpuno riješio predmet optužbe	Kako je pobijanom presudom optuženi oglašen krivim za djela i krivična djela za koja je i optužen, a braniteljica optuženog u žalbi prigovara da su i tjelesne povrede koje je zadobio još jedan učesnik događaja trebale biti pravno ocijenjene i kvalificirane kao krivično djelo, smatrajući da su za to bili ispunjeni uvjeti, onda žalba u tom dijelu nije izjavljena u korist optuženog, već naprotiv na njegovu štetu, pa je u tom dijelu žalba nedopuštena.	Vrhovni sud Federacije BiH 09 0 K 037744 23 Kž 29
Žalba na prvostepenu presudu	Odbacivanje žalbe kao nedopuštene		
Žalba na prvostepenu presudu	Ukidanje prvostepene presude	Nije moguće djelimično ukinuti prvostepenu presudu u odnosu na jednu od više zasebno opisanih radnji koje ulaze u sastav produženog krivičnog djela iz razloga što takvu radnju iz produženog krivičnog djela nije moguće izdvojiti bez štete za pravilno presuđenje u smislu člana 330. stav 2. ZKP FBiH, jer se radi o jednom krivičnom djelu.	Vrhovni sud Federacije BiH 09 0 K 034810 23 Kž 2
Posebni postupci			
Žalba na prvostepenu presudu	Odbacivanje žalbe kao nedopuštene	Nije dopuštena žalba osumnjičenog u ime pravnog lica protiv kojeg se vodi krivični postupak zbog istog krivičnog djela, jer isti, u smislu člana 400. stav 2. ZKP FBiH, ne može postupati kao zastupnik pravnog lica, osim ukoliko je jedini član pravnog lica.	Vrhovni sud Federacije BiH 01 0 K 015030 23 Kž 17
Postupak protiv pravnih osoba	Zastupnik pravne osobe u krivičnom postupku		
Opće odredbe			
Pritvor	Opće odredbe o pritvoru Pritvor nakon izricanja presude	Određivanje, odnosno produženje pritvora nakon izricanja presude na kaznu zatvora, ne zahtjeva preispitivanje posebnih pritvorskih razloga iz člana 132. stav 1. ZKP BiH, budući da se uzimaju u obzir okolnosti povezane sa izvršenjem krivičnog djela, te ličnosti počinioca.	Sud Bosne i Hercegovine S1 1 K 024608 23 Krž 6

➤ **Upravno pravo**

Oblast	Deskriptor(i)	Stav sudske prakse	Naziv suda i broj predmeta
Upravno materijalno pravo			
Zakon o regulatornoj agenciji za komunikacije	Pravila RAK-a	Povreda odredbi Kodeksa o audiovizuelnim medijskim uslugama i medijskim uslugama radija cijeni se na osnovu načina obrade i prezentovanja teme radi utvrđivanja postojanja minimuma izbalansiranosti i nepristrasnosti, ponuđenog različitog mišljenja i da li je omogućeno da gledalac stekne potpunu sliku o prezentovanoj informaciji i ima mogućnosti formiranja vlastitog suda.	Sud Bosne i Hercegovine S1 3 U 040401 23 Uvp
Zakon o Azilu BiH	Izbjeglički i status supsidijarne zaštite	Bračni status i djeca koje je tražilac azila stekao nakon ulaska u zemlju u kojoj traži azil, nisu zakonom propisani osnov za sticanje izbjegličkog statusa i statusa supsidijarne zaštite, nego su činjenice koje stranac može koristiti u postupcima pokrenutim za ostvarivanje drugih prava koja mu pripadaju po važećim zakonima.	Sud Bosne i Hercegovine S1 3 U 045124 23 Uvp
ZAKON O AZILU BiH	Izbjeglički i status supsidijarne zaštite	Kada izostanu uslovi za dodjeljivanje izbjegličkog statusa koji se utvrđuje kroz postojanje osnovanog straha od proganjanja prouzrokovanog objektivnim pokazateljima progona u zemlji porijekla, a kada nedostaje individualni momenat, ostvareni su uslovi za dodjelu supsidijarne zaštite.	Sud Bosne i Hercegovine S1 3 U 046885 24 Uvp
Zakon o javnim nabavkama BiH	Naknada štete	Sud cijeni javni interes i nastupanje štete koja nastaje odgađanjem izvršenja u odnosu na predmet javne nabavke, a ne da li je šteta nastala ugovornom organu ili učesniku javne nabavke.	Sud Bosne i Hercegovine S1 3 U 046033 23 Uvp
Ishod postupka javne nabavke	Obavještenje kandidata i ponuđača o rezultatima javne nabavke	Ukoliko ni jedan od učesnika postupka javne nabavke ne ispunjava uslove za zaključenje ugovora, poništenje je jedini zakonit način za okončanje postupka javne nabavke.	Sud Bosne i Hercegovine

	Poništenje postupka javne nabavke		S1 3 U 040871 23 Uvp
Ishod postupka javne nabavke	Odluka o izboru ponuđača i odluka o poništenju postupka javne nabavke Obavještenje kandidata i ponuđača o rezultatima javne nabavke Zaključenje ugovora o javnoj nabavci	Učesnik javne nabavke ne može osporavati odluku ugovornog organa o izboru najpovoljnijeg ponuđača ukoliko isti sa svojom ponudom nije bio u konkurenciji za dodjelu ugovora o javnoj nabavci. U svakom konkretnom slučaju, subjekt mora dokazati posjedovanje aktivne legitimacije za izjavljivanje žalbe i pokretanje žalbenog postupka, u suprotnom se radi o ometanju postupka javne nabavke.	Sud Bosne i Hercegovine S1 3 U 041424 23 Uvp
Zaštita ličnih podataka	Organ zadužen za zaštitu podataka Prava nosioca podataka	Bez saglasnosti nosioca podataka nije dozvoljeno kontroloru javno objavljivati podatke iz zdravstvenog kartona nosioca podataka jer se radi o ličnim podacima a ne o izuzetku iz člana 9. Zakona o zaštiti ličnih podataka.	Sud Bosne i Hercegovine S1 3 U 041726 22 U
Zaštita ličnih podataka	Osnovni principi zakonite obrade ličnih podataka	Nesporno je vršenje obrade podataka od strane kontrolora ali je sporan način dostave istih velikom broju lica kao i svrha za koju su lični podaci dati jer svako neovlašteno i suprotno svrsi, raspolaganje sa ličnim podacima, predstavlja povredu.	Sud Bosne i Hercegovine S1 3 U 041726 22 U
Eksproprijacija	Utvrđivanje javnog interesa	Pitanje pravilnosti utvrđenog javnog interesa od strane Skupštine Brčko distrikta BiH ne može biti pitanje koje se ima preispitivati u fazi donošenja rješenja o eksproprijaciji iz razloga što je javni interes već prethodno utvrđen, a kako je odluka o utvrđivanju javnog interesa donesena na temelju, između ostalog, prethodno izdatih lokacijskih uslova, to će nadležni sud, o istim pitanjima i primjedbama, dati svoj zaključak i razloge	Apelacioni sud Brčko distrikta BiH 96 0 U 148926 23 Už

		prilikom rješavanja te upravne stvari, a što ne utječe na pravilnost provedenog postupka eksproprijacije.	
Rad i radni odnosi	Otpremnina	Pogrešno je tumačenje da je za ostvarivanje prava na otpremninu u skladu sa odredbom člana 152. stav 1. Zakona o radu dovoljno da radnik smatra da mu je radni odnos nezakonito prestao i da ne mora ništa dokazivati, jer je isto suprotno odredbama člana 155. i 159. Zakona o radu, koje propisuju da o zahtjevu odlučuje petočlana Komisija koju obrazuje ministar nadležan za poslove rada, i to u posebnom postupku u kojem Komisija pribavlja i izvodi sve raspoložive dokaze u cilju utvrđivanja relevantnih okolnosti vezanih za ocjenu zakonitosti prestanka radnog odnosa.	Vrhovni sud Republike Srpske 11 0 U 030696 22 Uvp
Imovinsko-pravni odnosi	Stvarna prava	S obzirom da tužilac prilikom dostavljanja ponude po javnom pozivu, nije dostavio svu potrebnu dokumentaciju (dokaz o svojini, površini objekta, odvojenom sistemu elektro i vodovodne mreže itd.), to pravilno Komisija nije predložila da se prihvati njegova ponuda, već je predložila da se prihvati ponuda drugog ponuđača koja je ispunjavala sve uslove tražene javnim pozivom.	Vrhovni sud Republike Srpske 13 0 U 006555 23 Uvp
Imovinsko-pravni odnosi	Stvarna prava	Poništavanjem dijela oglasa o dodjeli zemljišta u zakup poništavaju se i sve pravne posljedice koje su proistekle iz tog postupka, pa budući da je dio javnog oglasa o dodjeli zemljišta u zakup iz bloka D-22 poništen zbog uočenih propusta i nepravilnosti i da to zemljište nije dodijeljeno u zakup ni jednom od ponuđača, to je onda irelevantno razmatranje navoda zahtjeva tužiteljice.	Vrhovni sud Republike Srpske 16 0 U 001427 23 Uvp
Imovinsko-pravni odnosi	Stvarna prava	U konkretnom slučaju parcela označena kao k.č. br. 1/55 (n.p. 3) upisana je u z.k. ul. br. 82 k.o. L. kao opštenarodna imovina, na kojoj je prednik tužilaca M.K. bio upisan u popisnom katastru 1955. godine, a od kojeg su tužioci naslijedili to zemljište po rješenju o nasljeđivanju i upisani kao posjednici istog u pl. br. 164 k.o. S., pa kako to zemljište nisu napuštali, već isto i dalje drže u posjedu i faktičkoj vlasti, to su bili ispunjeni uslovi da im se prizna pravo svojine po osnovu uzurpacije, jer u vrijeme izvršene uzurpacije predmetno zemljište je imalo karakter opštenarodne imovine pa nije ni mogao biti određen nosilac prava na opštenarodnoj imovini, a niti je, kasnije utvrđeno pravo svojine u korist nosilaca javnog prava.	Vrhovni sud Republike Srpske 11 0 U 029320 22 Uvp

Imovinsko-pravni odnosi	Ispravljanje greške u katastarskom operatu	Ispravno tužena i sud ukazuju da se od dana stupanja na snagu katastra nepokretnosti, čije je osnivanje potvrđeno rješenjem objavljenim u „Službenom glasniku Republike Srpske” sve greške, nedostaci i propusti u podacima o nepokretnostima, otklanjaju kroz postupak održavanja nepokretnosti, za što je isključivo nadležna Područna jedinica tužene.	Vrhovni sud Republike Srpske 14 0 U 005074 22 Uvp
ZAKON O POREZU NA DODATNU VRIJEDNOST BIH	Utvrđivanje tržišne vrijednosti usluge zakupa	U slučajevima kada tužitelj u postupku ne opravda komercijalne razloge za izdavanje prostora po cijenama koje su niže od tržišne vrijednosti, kao osnovica za obračun se uzima tržišna vrijednost dobara, odnosno, usluga u momentu njihovog prometa, bez PDV-a u skladu sa članom 20. Zakona o porezu na dodatu vrijednost.	Sud Bosne i Hercegovine S1 3 U 039173 23 Uvp
ZAKON O POSTUPKU INDIREKTOG OPOREZIVANJA BIH	Kontrola indirektnih poreza	Zakon o postupku indirektnog oporezivanja nije regulisao način učešća zainteresovanih lica u postupku kontrole drugog pravnog lica, te se ova procesna situacija rješava primjenom odredbi ZUP-a.	Sud Bosne i Hercegovine S1 3 U 041995 23 Uvp
Organi za provedbu izbora Provedba izbora	Birački odbori Zloupotreba u radu biračkih odbora Biračka mjesta	Odgovornost članova biračkih odbora za pravilnost izbornih rezultata zasniva se na zakonskom ovlaštenju da rukovode radom biračkog mjesta, osiguravaju tajnost i pravilnost glasanja, te evidentiraju izborne rezultate na glasačkom mjestu.	Sud Bosne i Hercegovine S1 3 Iž 045733 23 Iž
Organi za provedbu izbora	Izbor članova opštinskih izbornih komisija	Lice koje je na radno mjesto rukovodećeg državnog službenika postavljeno na osnovu zakonom propisane konkursne procedure od strane Agencije za državnu službu FBiH, nema smetnje da se imenuje na dužnost člana općinske izborne komisije. To ne može biti razlog za isključenje iz konkursne procedura intervjuja i bodovanja svih kandidata u proceduri za izbor člana izborne komisije, u suprotnom se čini povreda Izbornog zakona Bosne i Hercegovine i Uputstva o utvrđivanju kvalifikacija, broju, imenovanju, obuci i razrješenju članova izborne komisije osnovne izborne jedinice u Bosni i Hercegovini.	Sud Bosne i Hercegovine S1 3 Iž 047267 24 Iž

Pravila ponašanja u izbornoj kampanji	Govor mržnje	Za utvrđenje da li određeno izražavanje u javnom prostoru, ili prenošeno u javnom prostoru, ima karakter govora mržnje, nužno je izvršiti analizu sadržaja govora, te imati u vidu ciljeve koji se žele postići.	Sud Bosne i Hercegovine S1 3 Iž 045950 23 Iž
Finansiranje kampanje	Obaveza podnošenja finansijskog izvještaja	Politička stranka i nezavisni kandidat koji učestvuju na izborima za organe vlasti Bosne i Hercegovine na svim nivoima krše odredbe Izbornog zakona BiH ukoliko ne podnese finansijski izvještaj Centralnoj izbornoj komisiji BiH u vrijeme podnošenja prijave za period koji počinje tri mjeseca prije podnošenja prijave, te ukoliko u roku od 30 dana od objavljivanja izbornih rezultata u Službenim novinama BiH ne podnesu finansijski izvještaj za period od dana podnošenja prijave za ovjeru do dana ovjere rezultata izbora.	Sud Bosne i Hercegovine S1 3 Iž 045743 23 Iž
Pristup informacijama	Sloboda pristupa informacijama	Podatak o visini navedene naknade članova nadzornog odbora ne predstavlja šticeći podatak u smislu odredbe člana 136 stav 3 Zakona o radu jer se ne radi o naknadi iz radnog odnosa, pa tuženi nije imao osnova da uskrati tužiocu te podatke već je trebao izbrisati (izostaviti) dijelove informacije koji se odnose na lične podatke i podnosiocu zahtjeva dostaviti preostali dio informacije.	Vrhovni sud Republike Srpske 16 0 U 001418 22 Uvp
Energetika	Energetika	Plombiranje brojila i njegovo priključenje na mrežu može izvršiti samo nosilac dozvole za obavljanje djelatnosti distribucije električne energije i upravljanja distributivnim sistemom, a ne lice koje je obavljalo građevinske i instalacione radove, te postavljanje brojila jer se to ne smatra obavljanjem elektroenergetske saglasnosti.	Vrhovni sud Republike Srpske 15 0 U 005133 22 Uvp
PRAVA IZ ZDRAVSTVENOG OSIGURANJA Upravni spor	Pravo na refundaciju i naknadu plate/plaće Upravni akt	Zahtjev poslodavca Zavodu zdravstvenog osiguranja za povrat-refundaciju naknade plaće za vrijeme bolovanja preko 42 dana je obligacioni odnos poslodavca i Zavoda, pa obaveza Zavoda da vrati-refundira isplaćenu naknadu plaće ne predstavlja upravnopravno već građanskoopravno uređenje predmetne pravne stvari.	Vrhovni sud Federacije BiH 07 0 U 023452 24 Uvp
Osnovne odredbe Zaštita izbornog prava	Nespojivost vršenja funkcija Žalbe	Nespojiva je dužnost savjetnika predsjednika Republike Srpske i odbornika u Skupštini opštine, pa stoga, danom imenovanja na funkciju savjetnika, izabranom članu organa vlasti na svim nivoima, prije isteka vremena, prestaje mandat u smislu člana 1.10. stav 6. Izbornog zakona Bosne i Hercegovine.	Sud Bosne i Hercegovine S1 3 Iž 047669 24 Iž

Upravni postupak			
Posebni slučajevi poništavanja, ukidanja i mijenjanja Rješenja	Poništavanje rješenja po pravu nadzora	Prigovori koje tužilac ističe nisu razlozi iz odredbe člana 248. stav 1. t. 3. Zakona o opštem upravnom postupku (ZOUP), s obzirom da su za tužioca sporne činjenice o utvrđenom penzijskom stažu koji prigovori se bez obzira što se ne radi o složenom rješenju koje ima u vidu odredba člana 248. stav 1. t. 3. ZOUP sa uspjehom ne mogu isticati u postupku rješavanja po vanrednom pravnom sredstvu –poništenje po pravu nadzora konačnog rješenja.	Vrhovni sud Republike Srpske 11 0 U 031135 22 Uvp
Stranka i njeno zastupanje Stranke u upravnom sporu Primjena	Stranka Tužilac Pravna lica	Kod odlučivanja da se dodijeli status stranke u upravnom postupku, uz ocjenu uslova propisanih procesnim zakonom, potrebno je cijeliti i karakter postupka u kome se zahtjeva dodjeljivanje statusa stranke primjenom odredbi lex specialis, propisa koje na nivou Evropske unije regulišu ovu oblast, te standarda iz referentnih odluka međunarodnih sudova za utvrđenje postojanja pravnog interesa.	Sud Bosne i Hercegovine S1 3 U 038507 21 Uvp
Žalba	Rješenje drugostepenog organa po žalbi	Nakon što je drugostepeni organ poništio prvostepeno rješenje i predmet vratio na ponovno odlučivanje, prvostepeni organ je bio u obavezi donijeti novo rješenje u skladu sa uputama iz drugostepenog rješenja i u zavisnosti od uputa drugostepenog organa zavisi postupanje prvostepenog organa, pa činjenica da je u ovom konkretnom slučaju drugostepeni organ ukazao prvostepenom organu na nepravilnu primjenu materijalnog prava, koju je prvostepeni organ otklonio u ponovnom postupku donoseći novo rješenje koje je iste sadržine kao prethodno poništeno rješenje, to je pogrešan stav tužiteljice da nije bilo zakonskog osnova za donošenje novog rješenja.	Vrhovni sud Republike Srpske 16 0 U 001333 21 Uvp
POKRETANJE POSTUPKA I ZAHTJEVI STRANAKA	Izmjena zahtjeva	Stranka može samo do donošenja rješenja u prvom stepenu umjesto ranijeg zahtjeva staviti drugi, pa se takav zahtjev naveden u žalbi izjavljenoj protiv prvostepenog rješenja ne može prihvatiti kao novi zahtjev podnesen umjesto ranijeg.	Vrhovni sud Federacije BiH 04 0 U 010734 19 Uvp
RJEŠENJE	Ništavost rješenja	Ništavost je najteža vrsta nezakonitosti koja može postojati kod rješenja donesenog u upravnom postupku, zbog čega se na ništavost pazi po službenoj dužnosti, kako u žalbenom postupku, tako i u upravno-sudskom postupku. Pretpostavka zakonitosti važi, međutim, i za ništava rješenja – sve dok se odnosna greška ne utvrdi i rješenje oglasi ništavim (sa dejstvom ex tunc). Zbog težine greške koju ništavi akt sadrži, njegovo oglašavanje ništavim nije vezano za bilo kakav rok, dakle može se učiniti u	Apelacioni sud Brčko distrikta BiH 96 0 U 149799 23 Už

		svako doba. Zakonom o upravnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine taksativno su navedeni slučajevi u kojima se rješenje oglašava ništavim, pa stoga upravni organi ne mogu oglašavati ništavim rješenja izvan slučajeva navedenih u toj zakonskoj odredbi.	
Postupak do donošenja rješenja	Prekid postupka Prethodno pitanje	U postupku administrativnog izvršenja nema mogućnosti za prekid postupka zbog rješavanja prethodnog pitanja, obzirom da se u postupku izvršenja meritorno ne rješava sama upravna stvar, pošto je ona već riješena rješenjem koje se izvršava.	Vrhovni sud Federacije BiH 07 0 U 018931 24 Uvp
Upravni spor			
Zahtjev za preispitivanje/vanredno preispitivanje sudske odluke	Zahtjev za preispitivanje sudske odluke	Povreda odredbi Kodeksa o audiovizuelnim medijskim uslugama i medijskim uslugama radija cijeni se na osnovu načina obrade i prezentovanja teme radi utvrđivanja postojanja minimuma izbalansiranosti i nepristrasnosti, ponuđenog različitog mišljenja i da li je omogućeno da gledalac stekne potpunu sliku o prezentovanoj informaciji i ima mogućnosti formiranja vlastitog suda.	Sud Bosne i Hercegovine S1 3 U 040401 23 Uvp
Zahtjev za preispitivanje/vanredno preispitivanje sudske odluke	Zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke	Ovlašćenje za podnošenje zahtjeva za vanredno preispitivanje Vrhovnom sudu Republike Srpske, protiv pravosnažne odluke okružnog suda, imaju samo stranke koje su učestvovala u upravnom sporu, u predmetu opoziva zamjenika načelnika opštine, samo on kao tužilac i tužena Skupština opštine kao donosilac osporenog akta, a ne i načelnik opštine koji nije učestvovao u upravnom sporu, niti je trebao učestvovati, što znači da nije ni ovlašćen za podnošenje zahtjeva za vanredno preispitivanje presude.	Vrhovni sud Republike Srpske 13 0 U 006457 22 Uvp
Upravni spor	Troškovi postupka	Kada se tužba u upravnom sporu uvaži, osporeni i prvostepeni akt ponište i predmet vrati prvostepenom organu na ponovno rješavanje, neće se odlučivati o troškovima upravnog spora već će se o istim odlučiti kada se konačno odluči o zahtjevu stranke u upravnom postupku, odnosno u upravnom sporu	Vrhovni sud Federacije BiH 03 0 U 021086 22 Uvp
Rješavanje spora Upravni spor	Uvaženje tužbe i poništenje osporenog akta Troškovi postupka	Kada ugovorni organ odlučuje o žalbi ponuđača, dužan je o svojoj odluci obavijestiti učesnike u postupku javne nabavke u roku od 5 dana po prijemu žalbe.	Sud Bosne i Hercegovine S1 3 U 040800 21 U

Tužba	Tužba zbog nedonošenja rješenja	Specifičan procesnopravni institut šutnje uprave se ogleda u neblagovremenom donošenju, odnosno nedonošenju upravnih akata, u kom slučaju stranka ima pravo izjaviti žalbu nadležnom organu kao da je njen zahtjev odbijen. To znači da je stranci po čijem zahtjevu nije riješeno u zakonom propisanom roku data mogućnost za određeno postupanje, ali se ne radi o imeprativnoj odredbi, pa se u slučaju nepostupanja stranke u skladu sa propisanim ne može smatrati da je zahtjev stranke odbijen i da je kasniji postupak vođen po službenoj dužnosti, jer je to suprotno izričitoj obavezi organa uprave da po podnesenom zahtjevu stranke moraju riješiti.	Vrhovni sud Federacije BiH 02 0 U 001989 23 Uvp
Vanredna pravna sredstva	Ponavljanje postupka	"Nakon stupanja na snagu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o provođenju kontrole zakonitosti korištenja prava iz oblasti branilačko-invalidske zaštite („Službene novine Federacije BiH“ broj 103/21), Vrhovni sud Federacije BiH je nadležan da odlučuje o tužbi za ponavljanje postupka u upravnom sporu koji se vodio po tužbi protiv rješenja Federalnog ministarstva za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata donesenog u postupku kontrole zakonitosti korištenja prava iz oblasti boračko-invalidske zaštite - samo u dijelu koji se odnosi na zahtjev da se dozvoli ponavljanje postupka i da se ranija presuda stavi van snage. Za rješavanje o glavnoj stvari, nakon dozvole ponavljanja postupka i stavljanja van snage ranije odluke, nije nadležan Vrhovni sud Federacije BiH, već kantonalni sud nadležan prema mjestu donošenja rješenja kojim je priznato pravo koje je bilo predmet revizije."	Vrhovni sud Federacije BiH 70 0 U 008017 21 Uvl
Stranke u upravnom sporu Postupak Tužba	Zainteresovano lice Konačnost upravnog akta Poništenje tužbe	Tužitelju pripada pravo da tužbom osporava konačni upravni akt ukoliko dira u njegova prava ili lične interese zasnovane na zakonu, u suprotnom tužba se odbacuje.	Sud Bosne i Hercegovine S1 3 U 044694 23 U
Postupak	Odgoda/odlaganje izvršenja upravnog akta	Prilikom odlučivanja o zahtjevu za odgodu izvršenja konačnog upravnog akta u postupcima javnih nabavki primijenit će se odredbe Zakona o javnim nabavkama kao lex specialis zakon koji na drugačiji način propisuje pitanje odgađanja izvršenja u odnosu na odredbe zakona o upravnim sporovima	Sud Bosne i Hercegovine S1 3 U 046033 23 Uvp

Upravni spor	Nadležnost	Kada se radi o konkursnoj proceduri za izbor službenika i namještenika u državnoj službi koju provodi Odbor za zapošljavanje (posredstvom imenovane Komisije za zapošljavanje) u skladu sa Zakonom o državnoj službi u organima javne uprave Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, odnosno, saglasno normama sadržanim u poglavljima VI, VII i VIII tog Zakona (i podzakonskog akta koji je na osnovu njega donesen), tada se kontrola zakonitosti konačne odluke Apelacione komisije po žalbi izjavljenoj protiv Odluke o izboru, vrši u upravnom sporu prema odredbama Zakona o upravnim sporovima.	Apelacioni sud Brčko distrikta BiH 96 0 Rs 136227 22 Rsž
--------------	------------	--	---